

KANTEEEL

kinderopvang

PEDAGOGISCH WERKPLAN

BSO

Kindcentrum Het IJzeren Kind

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Praktische informatie
2. Visie op kind en ontwikkeling bij de Kanteel
3. De basisprincipes van de BSO
4. De BSO in praktijk
5. Pedagogisch vakmanschap
6. Volgen en observeren
7. Samenwerken met anderen
8. Ouders
9. Bijlage

Voorwoord

Beste ouder(s)/ verzorger(s),

Graag laat ik u kennismaken met onze buitenschoolse opvang (BSO), onderdeel van Kindcentrum Het IJzeren Kind. We vormen een Kindcentrum waar kinderen van 0 tot 13 jaar terecht kunnen voor kinderopvang en onderwijs. Het Kindcentrum bestaat uit het Kinderdagverblijf (0-4 jaar), het Peuterarrangement (2,5 tot 4 jaar), de Buitenschoolse Opvang (4-13 jaar) en het Basisonderwijs voor kinderen van 4 tot 13 jaar.

In dit pedagogisch werkplan staan de uitgangspunten van de dagelijkse omgang met de kinderen binnen de BSO van KC Het IJzeren Kind. We willen u graag vertellen hoe wij werken en welke uitgangsvormen we hanteren. Ook kunt u lezen hoe we de samenwerking met het onderwijs en andere partners vormgeven.

De vier pedagogische basisdoelen zoals die beschreven zijn in de Wet Kinderopvang vormen het uitgangspunt van dit plan. Dit betekent dat:

- A. op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen;
- B. kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;
- C. kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden, en
- D. kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Naast dit wettelijk kader zijn ook de pedagogische bouwstenen van Kanteel (zie www.kanteel.nl) bepalend voor dit werkplan. De bouwstenen zijn het pedagogisch beleidsplan zoals dat Kanteelbreed geldig is. Dit plan is besproken en goedgekeurd door de Centrale Cliëntenraad (CCR) van Kanteel.

Samen met de ouders en medewerkers van onze locatie hebben wij, door het schrijven van dit pedagogisch werkplan, invulling en kleuring gegeven aan deze bouwstenen, want iedere locatie is anders. In dit plan kunt u lezen wat uw kinderen ervaren en zien van onze pedagogische uitgangspunten en keuzes.

Alle BSO-locaties van Kanteel onderscheiden zich door 5 unieke eigenschappen, te weten:

- Kinderparticipatie
- Taakverdeling
- Breed activiteiten aanbod
- Leeftijdifferentiatie
- Inrichting van de ruimte

Dit plan wordt jaarlijks door alle betrokken partijen geëvalueerd. Wij nodigen u uit om met ons in gesprek te blijven over de inhoud van ons pedagogisch werkplan, zodat we dit, waar nodig, bij kunnen stellen.

Bij dit pedagogisch werkplan hoort het document Randvoorwaarden kinderopvang. Hierin staan een aantal belangrijke procedures en werkwijzen binnen onze organisatie beschreven. Deze kunt u vinden op onze website: www.kanteel.nl.

Tot slot verwijs ik u naar de mogelijkheid om ons beleidsplan Veiligheid en Gezondheid Kanteel Kinderopvang bij ons op te vragen. Met behulp van dit plan wordt inzichtelijk gemaakt wat onze visie is op veiligheid en gezondheid met als doel de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te bieden.

Hartelijk dank voor uw keuze voor Kindcentrum Het IJzeren Kind.

Namens onze collega's,

Patricia Verschuuren, interim locatiemanager Kindcentrum Het IJzeren Kind (a.i.)

1. Praktische informatie

Adresgegevens

Kanteel Kinderopvang

Postbus 334
5240 AH Rosmalen
073-8507850
Info@kanteel.nl
www.kanteel.nl

Relatiebeheer

073-851 1474
relatiebeheer@kanteel.nl

BSO Het IJzeren Kind

Vincent van Goghlaan 28
5246 GB Rosmalen
073-8225169 of 06-18287557
BSOijzerenkind@kanteel.nl

Interim locatiemanager

Patricia Verschuuren
073-8225170 / 06-40361619
pverschuuren@kanteel.nl

Noodnummer: 010-2403729

Onder geval van nood verstaan wij: een situatie waarin (de gezondheid van) het kind in gevaar is. Als het gaat om zaken zoals bijvoorbeeld het vergeten van een knuffel is het nummer niet van toepassing.

Openingstijden

Tijdens schoolweken maandag t/m vrijdag tussen 07.30 en 08.30 uur en tussen 14.00 en 18:30 uur en tijdens vakanties & schoolsluitingsdagen (SDS) maandag t/m vrijdag tussen 07.30 en 18.30 uur.

Basisgroepen

Uw kind wordt geplaatst in een basisgroep. Dit is de groep waar uw kind na schooltijd opgevangen wordt en eet en drinkt.

Overzicht opende BSO-groepen*

De IJzeren Zeepaardjes :	4 en 7 jarigen, max. 20 kinderen
De IJzeren IJsberen :	5 en 8 jarigen, max. 20 kinderen
De IJzeren Orka's :	7 t/m 13 jarigen, max. 30 kinderen

*De leeftijden van de groepen zijn richtlijnen voor ons. We kijken bij plaatsing in een groep ook naar de sociaal emotionele en fysieke ontwikkeling van het desbetreffende kind.

De geregistreerde capaciteit in de LRK registratie geeft de maximale capaciteit aan van de groepen. Momenteel wordt de groep De IJzeren Dolfijnen niet bezet.

De werkelijke kindbezetting varieert per dag maar komt niet boven de maximale capaciteit. De beroepskrachten worden ingezet aan de hand van de daadwerkelijke kindbezetting.

Het kan zijn dat groepen samengevoegd worden. Bijvoorbeeld in de vakanties i.v.m. extra activiteiten/vakantieprogramma. Alle kinderen kunnen gezamenlijk aan bepaalde activiteiten deelnemen maar kunnen altijd terug naar hun basisgroep. Hierover wordt u altijd geïnformeerd door de pedagogisch medewerkers. Op woensdag en vrijdag voegen alle BSO groepen structureel samen in de groepsruimte van de IJsberen.

Kinderen kunnen dan nog steeds over de overige ruimten van de BSO beschikken.

Beroepskracht-Kindratio (BKR)

In de wet Kinderopvang is vastgelegd wat het aantal toegestane kinderen is ten opzichte van het aantal pedagogisch medewerkers. Hier houden wij ons aan bij Kanteel, afhankelijk van de grootte van de groepen kan de inzet van pedagogische medewerker per dag wisselend zijn. In de wet is ook vastgelegd dat we hier tijdens schoolweken voor en na schooltijd een half uur vanaf mogen wijken.

Schoolweken

Op de locatie het IJzeren Kind wordt hier op de volgende tijden van afgeweken; tussen 17.30u en 18.00u. Een pedagogisch medewerker gaat pas weg indien het kind-leidsterratio dit toelaat.

Schoolvakanties

In de schoolvakanties en tijdens sluitingsdagen van school gelden andere wettelijke regels omdat we dan 10 uur en meer per dag open zijn. Tijdens deze dagen mogen we 3 uur per dag afwijken van de BKR.

Op onze locatie wordt hier op de volgende tijden van afgeweken: tussen 8.00 en 9.00 en tussen 13.00 en 14.00 (pauze) en tussen 17.00 en 18.00 wijken wij (soms) af.

Deze uren voor afwijkende inzet kunnen op de dagen van de week verschillen, maar zijn wel iedere week hetzelfde.

Ouders worden middels bijvoorbeeld een nieuwsbrief, de rondleiding en de intake *actief* geïnformeerd over een (eventuele) afwijking van de BKR.

Achterwacht

Binnen het kindcentrum werken we met een groot team professionals. Dagelijks zijn er van half acht 's ochtends tot half zeven 's avonds meerdere mensen in het pand aanwezig. Op deze tijdstippen zijn er altijd minimaal twee pedagogische medewerkers ingeroosterd. Medewerkers openen en sluiten nooit alleen af.

Tussen 7:30-8:00 en 17:30-18:30 kan het voorkomen dat er 1 BSO medewerker en 1 KDV medewerker alleen met kinderen overgebleven is. Als het kindaantal dit toelaat brengen we de kinderen samen in de hal of de tuin van het KDV. Zolang de BSO medewerker en de KDV medewerker nog op hun eigen groepen actief zijn, kan via de telefoon contact met elkaar gezocht worden. Wanneer het nodig is, kunnen medewerkers direct contact hebben met elkaar via de werktelefoon. Deze werktelefoon is gekoppeld aan de intercom, waardoor we ook aan ouders aan kunnen geven waar we ons bevinden, als dit afwijkt van de stam-/basisgroep.

Mocht het in een noodsituatie zich voordoen dat er 1 medewerker alleen in het pand aanwezig is, dan wordt direct de locatiemanager gebeld. Mocht de Locatiemanager niet bereikbaar zijn dan wordt de Regiomanager via het algemene telefoonnummer van Kanteel 073-8507850 hiervan op de hoogte gebracht.

Open deurenbeleid

Binnen de BSO kunnen de kinderen zich – in overleg met de pedagogisch medewerker - vrij bewegen en spelen/deel nemen aan activiteiten / workshops waar ze willen. Deze activiteiten kunnen verspreid over de diverse groepen/gebouw/speelplaats plaatsvinden. Het kind verlaat op zo'n moment zijn basisgroep. Hierdoor kan het doen wat hem/haar op dat moment motiveert. Hierdoor stimuleren we de zelfstandigheid van de kinderen. Het kind kan in elk geval altijd terugkeren naar zijn/haar basisgroep.

Bij een (sport)activiteit waarbij meer dan 30 kinderen aanwezig zijn, wordt gezorgd dat er voldoende pedagogisch medewerkers aanwezig zijn in de betreffende ruimte om het welbevinden en de veiligheid van de kinderen te kunnen garanderen. Als activiteiten niet geschikt zijn voor een grote(re) groep dan wordt de groep gesplitst.

Activiteiten buiten de BSO/Kindcentrum leiden er niet toe leiden dat er in totaal minder pedagogisch medewerkers worden ingezet. Bij beroepskrachten die een buitenactiviteit doen op het terrein van het kindcentrum of in een andere ruimte hoeft de BKR niet te kloppen.

Wennen

Kinderen hebben een bepaalde periode nodig om te wennen op de BSO. Er bestaat altijd de mogelijkheid om vanaf het moment dat de plaatsing uw kind is ingegaan te oefenen. In overleg bespreken wat het gewenste aantal wennmomenten is.

Intern wenbeleid

Als uw kind al op de dagopvang van Kanteel zit, dan nodigt de pedagogisch medewerkers van de BSO, wanneer er ruimte is, kinderen uit om alvast eens te komen spelen. Deze wendagen worden vooraf met u besproken. Omdat uw kind altijd weer terug kan keren naar de eigen basisgroep mag het voor de korte wenperiode boventallig op een andere groep aanwezig zijn.

Extern wenbeleid

Als uw kind nog niet op de dagopvang van Kanteel zit, worden er met u tijdens het intakegesprek afspraken gemaakt over de manier waarop uw kind gaat wennen op de BSO. Voor het extern wenbeleid geldt dat er niet van de BKR afgeweken mag worden.

Halen en brengen

Schoolweken

De kinderen worden in schoolweken na schooltijd opgevangen. De kinderen worden tot en met groep 2 opgehaald uit de klas door de pedagogisch medewerkers. Vanaf groep 3 mogen de kinderen (na overleg met ouders) zelfstandig naar hun groep lopen. De kinderen worden in de basisgroep opgevangen door de pedagogisch medewerkers.

Mocht u uw kind extra vroeg willen ophalen dan is dat geen probleem maar dat willen wij graag van tevoren weten zodat we daar rekening mee houden bijvoorbeeld met het plannen van activiteiten.

Soms doen kinderen mee aan workshops die georganiseerd zijn door Kanteel Actief en die buiten onze eigen locatie plaatsvinden. Onze pedagogisch medewerkers brengen de kinderen dan met onze eigen Kanteel-busjes. In het protocol "Uitstapjes" kunt u meer lezen over de voorschriften voor vervoer en het aantal kinderen en medewerkers.

Vakantieweken

De kinderen worden in vakantieweken van 7.30 tot 18.30 uur opgevangen. Tussen 7.30 en 9.00 uur kunt u uw kind brengen en tussen 12.30 en 13.00 uur. Tussen 16.00 en 18.30 uur kunt u uw kind ophalen. Ook hier geldt: mocht u uw kind later brengen of eerder willen ophalen dan is dat geen probleem maar dan willen we dit graag van tevoren weten.

Als uw kind op eigen gelegenheid komt dan moet dit in goed overleg met de pedagogisch medewerker. De afspraken hierover worden schriftelijk vastgelegd in het kindgegevens-formulier.

Taxivervoer

Indien u voor uw kind(eren) taxivervoer nodig heeft, bevelen wij in 's-Hertogenbosch en omstreken Hendriks Taxi Services aan (088-6363636 of e-mail: info@hendriks-taxi-services.nl). Zij verzorgen voor het merendeel van onze klanten het taxivervoer. Vraag indien gewenst om meer informatie tijdens het intakegesprek op de locatie.

Afnemen van extra (incidentele) dagen

Het is mogelijk om extra dagdelen af te nemen. Als er op de eigen groep van uw kind mogelijkheden zijn voor het afnemen van extra dagdelen wordt uw kind in principe in de eigen groep geplaatst. We houden hierbij rekening met het wettelijk aantal toegestane kinderen ten opzichte van het aantal pedagogisch medewerkers. Met schriftelijke toestemming van de ouders en voor een vooraf bepaalde periode kan een kind in een tweede basisgroep opgevangen worden.

2. Visie op kind en ontwikkeling bij Kanteel

Organisatiemissie

Kanteel is een organisatie die bijdraagt aan elke stap van ieder kind op weg naar volwassenheid. Want kinderen zijn de toekomst. Wij geloven in de ontwikkelkracht van kinderen. Daarom stimuleren wij actief de unieke groeimogelijkheden van kinderen.

Kindbeeld

Kinderen groeien op in een voortdurend veranderende samenleving. En de kwaliteiten en vaardigheden die kinderen in de toekomst nodig hebben, veranderen mee. De taak van onze pedagogische professionals is bij kinderen vaardigheden te laten ontplooiën, waarvan we nu weten dat die de komende jaren noodzakelijk zijn; ook wel de 21-eeuwse vaardigheden¹ genoemd:

- Samenwerken
- Probleemoplossend denken en handelen
- Creativiteit
- Communiceren
- Sociale en culturele vaardigheden
- Kritisch denken
- Zelfregulering (inzicht in eigen handelen) en
- ICT-geletterdheid (mediawijsheid, ICT en informatie basisvaardigheden en formulering van problemen)

Bij Kanteel kunnen kinderen dit spelend, betrokken en onderzoekend ontdekken. Wij helpen ze om hun natuurlijke nieuwsgierigheid ruim baan te geven en hun eigen talenten te ontwikkelen. Dit doen we door in te spelen op zaken waar kinderen plezier aan beleven, door kinderen aan te sporen en uit te dagen. Want doen is een hele goede manier van denken. We stimuleren hen om niet op te geven en het zelf te doen, fouten te maken en om hulp te vragen. Kinderen maken een individuele ontdekkingstocht en “reizen” van fase naar fase en nemen al hun ervaringen mee, op weg naar volwassenheid. Kinderen van nu zijn de burgers van de toekomst, daar bereiden we ze bij Kanteel op voor.

De 21e-eeuwse vaardigheden hebben we vertaald in onze pedagogische uitgangspunten:

Ik kan het zelf!

Wij laten een kind dingen zelf doen en geven hiervoor de ruimte en de middelen. Wij luisteren goed naar wat kinderen zelf willen doen en stimuleren hen. Onze locaties zijn zo ingericht dat ze uitdagen tot spel. We noemen dat een rijke speel-/leeromgeving. Onze medewerkers bieden kinderen een passend activiteitsaanbod aan en ondersteunen kinderen in hun spel. Op deze manier komen kinderen tot betrokken spel en dan wordt spelen leren.

Ik ben niet alleen!

Op onze locaties hebben we verschillende vormen van groepsopbouw: een babygroep, peutergroep, verticale groep voor kinderen van 0-4 jaar en BSO-groepen met verschillende leeftijdsopbouw. In het Kindcentrum maakt elk kind deel uit van een vaste groep.

---

¹zie voor uitgewerkte toelichting op www.slo.nl

Deze groep biedt kinderen veel unieke mogelijkheden en kansen. Ze oefenen met samen spelen, leren ruzies oplossen, je houden aan afspraken, zoeken naar grenzen en verantwoordelijkheid nemen. Aandacht voor een positieve groeps sfeer staat daarbij centraal.

Ik mag er zijn!

We vinden het belangrijk dat ieder kind, jong en oud, elke dag ervaart dat het gezien wordt en er toe doet. Op deze manier ontwikkelt een kind zijn eigen persoonlijkheid met eigenwaarde en zelfvertrouwen. Onze medewerkers hebben oog voor wat kinderen denken, willen en voelen. Ze houden rekening met de behoefte van kinderen aan individuele aandacht, erkenning en bevestiging. Op deze manier wordt het welbevinden van kinderen verhoogd.

Ik ben ik en jij bent jij!

Kinderen groeien op in een wereld waarin veel verschillen bestaan. Verschillen in religie, cultuur, geaardheid en huidskleur maar ook in gezinssamenstelling en het wel of niet hebben van een beperking. Deze verschillen benaderen we bij Kanteel als waardevolle aanvullingen op elkaar. We leren kinderen open te staan en respect te hebben voor ieders leefwereld, gewoonten en gebruiken.

Ik kan dit al!

Een kind is de motor van zijn eigen ontwikkeling! Ze ontwikkelen zich door spelenderwijs te doen, te ervaren en te beleven. Wanneer een kind zelf oplossingen vindt voor problemen waar hij mee te maken krijgt wordt zelfvertrouwen bekrachtigd. Zo ontwikkelt zelfstandigheid. Wanneer kinderen sommige dingen moeilijk blijven vinden dan stimuleren en helpen wij hen. Wij genieten van kinderen die trots op zichzelf zijn als ze ontdekken dat ze iets nieuws hebben geleerd.

21-eeuwse vaardigheden

21e -eeuwse vaardigheden, of 21st century skills, zijn competenties die kinderen nodig hebben om succesvol deel te nemen in de maatschappij van de toekomst. Vaardigheden als creativiteit, kritisch denken, samenwerken, ICT-geletterdheid, sociale vaardigheden, probleemoplossend vermogen en communicatie blijken hiervoor nodig. Dergelijke vaardigheden worden samengevat met de term 21st century skills.

Om de 21 -eeuwse vaardigheden en onze pedagogische uitgangspunten meer tot zijn recht te laten komen in de ontwikkeling van een kind werken we bij Kanteel met TALENT*. Hiermee bedoelen we de vaardigheden die pedagogisch medewerkers gebruiken om professioneel en positief bij te dragen aan de ontwikkeling van ieder kind. Dit noemen wij pedagogisch vakmanschap.

Ieder kind heeft andere kwaliteiten en ervaringen zo ook onze collega's. Deze worden binnen het team benut en vormen een inspiratiebron voor iedereen. De diversiteit in het team maakt dat medewerkers van elkaar kunnen leren

Als ouder/verzorger, bezoeker van ons Kindcentrum ervaart en ziet u onderstaande kwaliteiten terug in de werkwijze van de pedagogisch medewerkers. Zo kan iedereen in ons Kindcentrum ontwikkelen in eigen tempo, behoefte en talent. (Zie hoofdstuk 5 Pedagogisch vakmanschap)

(*"TALENT" is afgeleid van de interactievaardigheden zoals door het NCKO onderzocht en geadviseerd.)

3. De basisprincipes van de BSO van Kanteel

Kinderparticipatie

De BSO is van en voor kinderen. Dat staat bij ons bovenaan. In overleg met hen bepalen we de regels van de groep, het activiteiten aanbod, de wensen voor aanschaf van materialen en de inrichting van de ruimte. Dat heet kinderpaticipatie. Dit is de basis van ons pedagogisch handelen. We zeggen weleens: “de BSO, dat is kinderpaticipatie”. Over de hele (mid)dag genomen is dat terug te zien:

- Kinderen hebben een keuze in wel of niet meedoen aan activiteiten.
- Ze mogen zelf kiezen wat en waar ze gaan spelen.
- Ze kunnen zelf materialen pakken (en terugzetten).
- Er gelden regels* op de groep, gemaakt met en door de kinderen.
- Er wordt naar de kinderen geluisterd en op hun behoefte ingespeeld.

*Die worden samen met de kinderen opgesteld en regelmatig besproken. Ook de mening van ouders nemen we mee. Onze medewerkers luisteren, leggen uit en geven natuurlijk het goede voorbeeld.

Bij BSO Het IJzeren Kind denken en praten de kinderen mee over onderwerpen waar ze invloed op kunnen en mogen hebben voordat beslissingen worden genomen. Pedagogisch medewerkers creëren een moment om met de kinderen te overleggen. Zo leren we kinderen om te overleggen en verantwoording te dragen voor gemaakte keuzes.

Onderwerpen waarover kinderen in ons Kindcentrum mee mogen denken en praten zijn o.a.:

- Het opstellen of wijzigen van regels; met kinderen worden regels en afspraken geëvalueerd en waar nodig aangepast.
- De inrichting van de ruimte; kinderen worden meegenomen in behoeften wat betreft inrichting en kleur.
- De aanschaf van spelmateriaal.
- Het organiseren van activiteiten; kinderen mogen input leveren voor activiteiten en workshops op locatie.
- Klachten van kinderen; kinderen kunnen klachten altijd bespreken met de medewerkers. Met de kinderen wordt gekeken naar de mogelijke oplossingen.

Taak- en rolverdeling van de pedagogisch medewerker

In de vrije tijd op de BSO willen kinderen veel met elkaar doen en vooral hun eigen keuzes maken. Er is een breed activiteiten aanbod en van alles te doen. Het is niet altijd makkelijk om in korte tijd volop de beleving en behoeften van kinderen op de eerste plaats te zetten én verschillende activiteiten aan te bieden. Dit vergt een goed organisatievermogen en het vermogen om overzicht te houden. Door de taken tussen de pedagogisch medewerkers goed te verdelen, ontstaat er ruimte en tijd voor de kinderen. Daarom werken wij binnen de BSO ook met mentoren. De mentoren op de BSO zijn vaste pedagogisch medewerkers op de groep die verantwoordelijk zijn voor het observeren en bijhouden van de ontwikkeling en het welbevinden van ‘hun’ kinderen. Kinderen worden in een basisgroep geplaatst met vaste pedagogisch medewerkers zodat zij met elkaar vertrouwd kunnen raken en een

band op kunnen bouwen. Alle pedagogisch medewerkers hebben contact met de ouders, maar het intensievere contact over de ontwikkeling/bijzonderheden van een kind gebeurt door de mentor.

Ouders worden tijdens de intake via een formulier op de hoogte gebracht wie de mentor van hun kind is. Met de kinderen wordt op de groep besproken wat het mentorschap inhoudt en wie dat voor hen is. Indien gedurende de opvang de mentor wijzigt, wordt dit per brief aan de ouders en op de groep aangekondigd zodat het te allen tijde voor iedereen duidelijk is welke mentor aan welk kind gekoppeld is.

Het succes van de BSO en de kwaliteit op de werkvloer valt of staat met de inzet, kwaliteiten en voorkeuren van iedere pedagogisch medewerker. We houden rekening met de talenten van onze medewerkers. De diversiteit in het team maakt dat medewerkers van elkaar kunnen leren.

Breed activiteitenaanbod

Omdat de BSO na school de vrije tijd van een kind is, net als thuis, vinden wij dat kinderen een keuze moeten hebben in wat zij doen. Het is immers hun tijd. Aan de andere kant willen we graag dat kinderen zich uitgedaagd voelen om op ontdekking te gaan en soms net een stapje verder gaan. In onze visie kunnen kinderen dan optimaal hun talenten ontdekken en ontwikkelen. Iets waar zij later veel profijt van ondervinden. Maar we snappen ook dat je daar als kind niet altijd zin in hebt en soms lekker wil ontspannen. Iedere dag bieden wij kinderen een breed activiteitenaanbod aan. Zij kunnen kiezen uit:

Vrije activiteiten

Dit zijn activiteiten die kinderen graag zelf doen zoals verstoppertje spelen of niets doen en lekker op de bank zitten, of een boekje lezen. Sommige kinderen hebben er behoefte aan om even een plek voor zichzelf te hebben. Wij vinden het belangrijk dat die mogelijkheid er is en vragen van andere kinderen dit te respecteren en om rekening te houden met elkaar. Samen een hut bouwen, lekker in de poppenhoek spelen, knutselen met gereedschap, verven, een balspel buiten, of een spannend verhaal lezen; er is van alles te doen.

Open activiteiten

Dit zijn activiteiten, opgezet en georganiseerd door onze pedagogisch medewerkers. De kinderen kunnen ter plaatse kiezen of ze wel of niet meedoen. Ze hoeven zich hiervoor niet in te schrijven. Ze worden via het weekprogramma van onze BSO zichtbaar gemaakt. Het zijn activiteiten die "spontaan" worden aangeboden of op basis van observatie zijn opgezet en die inspelen op wat bij de kinderen leeft. Soms gaan we een eind wandelen of maken we een speurtocht of gaan we naar de film of lekker kokkerellen in de keuken.

Buiten spelen

Het is voor kinderen heerlijk om buiten te kunnen spelen na een dag hard werken op school. Elke dag (tenzij het weer het niet toelaat) is er volop gelegenheid om buiten te spelen; altijd onder toezicht van één of meerdere pedagogisch medewerkers. Wij maken hiervoor gebruik van de buitenspeelplaats(en) van de basisschool. De kinderen kunnen hier van alles doen: voetballen, skeeleren, in de zandbak spelen, in het klimrek klimmen.

Buiten wordt in principe alleen met buitenspeelgoed gespeeld. Bij mooi weer zetten we af en toe een emmer met water en/of een sproeier buiten. De pedagogisch medewerker blijft altijd bij de

emmers, zolang deze met water gevuld zijn. Er mogen geen gevaarlijke spelletjes in en om de emmers gedaan worden. Als er per ongeluk speelgoed buiten het terrein komt mag een kind dat alleen in overleg met de groepsleiding op gaan halen.

Gestructureerde activiteiten/workshops

Bij Kanteel laten we kinderen graag kennis maken en experimenteren met nieuwe uitdagingen en activiteiten. Daarom bieden we op locatie regelmatig workshops aan. De kinderen kunnen zich hiervoor inschrijven. De activiteiten worden door vakdocenten, pedagogisch medewerkers of in samenwerking met sportclubs en culturele instellingen aangeboden. De workshops worden een aantal keer per jaar aangeboden.

Kanteel Actief

In de vakantieperioden worden er regelmatig evenementen georganiseerd door de afdeling Kanteel Actief. Deze activiteiten zijn bedoeld voor alle kinderen van de BSO's van Kanteel Kinderopvang en kunnen op een andere locatie plaats vinden. Te denken valt aan een bezoek aan de dierentuin, een Wipe-Out festijn in een weiland, een workshopcircuit bij de Muzerije of het jaarlijkse voetbaltoernooi. Voor deze dagen moeten kinderen zich van te voren opgeven, dit gebeurt op de locatie door de ouder(s). Er gaat een bekende pedagogisch medewerker van de locatie van uw kind mee naar het evenement.

Gymzaal

Sport en beweging vinden wij erg belangrijk. Daarom staat sporten geregeld op ons programma. Wij hebben een (deels boventallig) sportdocent in dienst. Onder de deskundige begeleiding van onze eigen BSO-sportdocent wordt er op regelmatige basis gesport. Daarnaast bieden onze pedagogisch medewerkers ook diverse bewegingsactiviteiten aan. Zij worden hiertoe begeleid door onze sportdocent. Er kan in de sporthal/podiumzaal of buiten gesport worden.

Leeftijdsgroepdifferentiatie

De BSO is bedoeld voor kinderen van 4 tot 13 jaar, maar de prépuber van 10 jaar is qua competenties, behoeften en interesse niet te vergelijken met de kleuter van 4. Het is voor de BSO een uitdaging om te voorzien in de uiteenlopende behoeften van kinderen in de brede leeftijdsgroep van vier tot dertien jaar. Door de groepen op te splitsen in leeftijden is er meer ruimte en aandacht voor de behoeften van een specifieke groep kinderen. Zo krijgen kinderen bij ons de gelegenheid hun eigen talenten in te zetten en te exploreren. De BSO biedt de kinderen ervaringen die aansluiten bij hun mogelijkheden en hun behoeften, waarbij we proberen de kinderen net op een ander spoor te zetten dan wat ze gewend zijn. Ze ervaren en leren nieuwe dingen en verkennen hun grenzen.

Groepsruimten

De Bso groepen zijn op de eerste verdieping van het kindcentrum gelokaliseerd.

Inrichting van de ruimte

Allemaal verschillende kinderen bij elkaar, met één overeenkomst: ze delen op dat moment dezelfde ruimte. De inrichting is daarom belangrijk. De ruimtes moeten voldoende uitdaging bieden en tegelijkertijd rust en veiligheid. De inrichting nodigt uit tot spelen met anderen of lekker in je eentje. Er is echt voor iedereen wat te kiezen.

De kinderen krijgen verschillende activiteiten en ruimten aangeboden, zodat er altijd iets is dat aansluit bij hun individuele wensen of behoeften. Dat kan variëren van activiteiten op hun eigen

groep of kiezen voor bijvoorbeeld de bouw/poppenhoek, de knutselruimte, de chillroom, het speelplein, de gymzaal. De keuze is afhankelijk van mogelijkheid, leeftijd en interesse.

4. De BSO in de praktijk

Dagritme schoolweken

13.45	<p>Starten in de BSO ruimte</p> <p>De pedagogisch medewerkers verdelen hun taken; controleren van de afmeldinglijsten, voicemail en e-mail. Iedereen leest de agenda en overdrachtsmap. Hierin staan bijzonderheden van deze dag, bijzonderheden over de kinderen en eventuele wensen en ideeën van de medewerkers.</p> <p>De map met kindgegevens is altijd in de groepsruimte aanwezig evenals de calamiteitenmap met de gegevens van scholen, telefoonnummers en een uitleg wat te doen bij calamiteiten.</p> <p>De medewerkers zetten in de groepsruimte de benodigdheden klaar voor het eetmoment. Dit kan bijvoorbeeld een cracker, rijstwafel of een ontbijtkoek zijn.</p>
±13.50	<p>De kinderen van groep 1 en 2 worden door de pedagogisch medewerkers uit de klas opgehaald. De overige kinderen komen zelfstandig naar de BSO.</p> <p>Ze worden verwelkomd door de groepsleiding.</p> <p>Bij binnenkomst checkt de groepsleiding of alle kinderen aanwezig zijn en belt, bij onbekende afwezigheid van het kind, de ouders/verzorgers en/of neemt contact op met de leerkracht van het kind.</p> <p>Na het wassen van de handen gaan de kinderen allemaal aan tafel zitten. Er wordt dan gezamenlijk fruit gegeten en iets gedronken terwijl de belevingen van de dag van de kinderen worden doorgenomen. De pedagogisch medewerkers vertellen ondertussen waar de kinderen deze middag aan deel kunnen nemen (activiteit van de dag). De pm-ers geven aan wanneer het tijd is om van tafel te gaan en te gaan spelen. Er wordt opgeruimd en eventueel wordt de afwas gedaan (eventueel samen met wat kinderen).</p>
±14.30	<p>De kinderen zijn klaar met eten en drinken en zetten zelf hun beker in de daarvoor bedoelde bak en mogen vrij spelen voordat de vrijblijvende (georganiseerde) activiteiten beginnen.</p>
±14.45	<p>Alle kinderen zijn aan het spelen, chillen, dansen, knutselen, computeren etc. Eventueel vindt er hier een georganiseerde activiteit plaats voor de kinderen die dit willen.</p>
±15.45	<p>Om 15.30 wordt er een gezonde snack (vers fruit en groenten) klaar gemaakt voor de kinderen. Alle kinderen gaan naar hun basisgroep.</p>
±17.15	<p>Opruimen. De ergste "rommel" wordt op de vaste plek teruggedeeld. Bouwwerken mogen staan blijven. De pedagogisch medewerkers begeleiden de kinderen hierbij. Alle andere (grote) activiteiten worden gestopt en iedereen helpt mee met opruimen.</p> <p>Hierna mogen de kinderen nog verder spelen met waarmee ze bezig zijn maar met minder materialen.</p>

Schoolvakanties

De vakantietijd/sluitingsdagen school vraagt om een ander programma. Thema's worden nog meer uitgewerkt en er is plaats voor grotere activiteiten, die soms ook leiden tot uitstapjes. Een greep uit de activiteiten van de afgelopen jaren: een bezoek aan de speeltuin, De Ontdekhoeck, Avonturenland, een rondvaart over de Dieze, naar de film, Theater, etc. Qua thema's kunnen we bijvoorbeeld een kookdag organiseren en maaltijden uit verre landen gaan bereiden. Onze ervaring is dat het programma niet te vol moet zijn. Het is voor de kinderen ook fijn om een dag op een eigen plek te spelen, met eigen vriendjes, in een vertrouwde omgeving.

Vooraf aan iedere schoolvakantie ontvangen de ouders het activiteitenoverzicht van de vakantieperiode. Bij uitstapjes zijn we vaker pas aan het einde van de middag terug. We streven er naar rond 17.00 uur weer op de locatie te zijn. Soms wordt ouders/verzorgers gevraagd hun kind op een andere locatie op te halen. Dit alles gebeurt altijd in overleg.

De kinderen krijgen net als in de schoolperiode bij ons te eten en te drinken. Uiteraard ook tijdens uitstapjes.

Als kinderen deelnemen aan workshops die georganiseerd zijn buiten onze eigen locatie, wordt het vervoer geregeld door onze pedagogisch medewerkers. Zoals eerder aangegeven worden de kinderen vervoerd met onze eigen Kanteel-busjes. In het protocol "Uitstapjes" kunt u meer lezen over de voorschriften voor vervoer en het aantal kinderen en medewerkers. Dit protocol is op aanvraag verkrijgbaar bij de Locatiemanager.

Programma (geen uitstapje)

Tijd	Wat doen we?
07.30 – 09.00	<p>Er wordt opgestart met 1 pedagogisch medewerker. Daarna komen er indien nodig medewerkers bij (afh. van aantal kinderen).</p> <p>De pedagogisch medewerker controleert de afmeldinglijsten, voicemail en e-mail, de agenda/overdrachtsmap. Hierin staan bijzonderheden van deze dag, bijzonderheden over de kinderen en eventuele wensen en ideeën van de medewerkers.</p> <p>De map met kindgegevens is altijd in de groepsruimte aanwezig evenals de calamiteitenmap met de gegevens van scholen, telefoonnummers en een uitleg wat te doen bij calamiteiten.</p> <p>Kinderen druppelen binnen en gaan zelfstandig spelen.</p>
09.00 – 10.00	Cracker(s) eten en drinken.
10.30 – 12.00	Activiteit wordt aangeboden of mogen vrij spelen.

12.00 – 13.00/13.30	De tafel wordt gedekt eventueel met hulp van kinderen. De kinderen wassen hun handen. Ze kunnen gelijk aan tafel en gezamenlijk wordt er geluncht.
13.00 – 14.00	Rustmoment zoals lezen, tekenen of (sporadisch) tv kijken.
14.00 – 15.00	De kinderen vertellen wat zij gaan doen (naar welke ruimte ze gaan) aan de medewerker. Er is ruimte voor vrij spel, of een activiteit die samen of zonder de medewerker kan plaatsvinden.
15.00 – 15.15	Gezamenlijk drinken en fruit eten.
15.15 – 16.30	Kinderen kunnen verder met hun activiteit/vrij spel. Of ze kiezen iets anders om te gaan doen. De pedagogisch medewerker zal altijd aangeven dat kinderen ook even een moment kiezen buiten te gaan uitwaaien. Worden kinderen opgehaald dan ruimen ze hun spullen op.
16.45 – 17.00	Er wordt gezamenlijk nog wat gedronken en crackers o.i.d. gegeten.
18.00	Start opruimen

Zomer Wereldweken / BSO kamp

Sinds de zomer van 2013 organiseert Kanteel Kinderopvang tijdens de zomervakantie de Zomer Wereldweken. Voor de Zomer Wereldweken wordt een speciaal programma georganiseerd. Elke week staat een ander thema centraal. Dit thema rouleert, zodat elke week een ander thema aan bod komt. De thema's variëren per jaar (sport en spel, natuur en techniek, theater en muziek etc.).

Verder is er voor de 7+ kinderen het BSO kamp, dat wordt georganiseerd in de laatste week van de zomervakantie. Meer informatie hierover wordt ruim van te voren naar de ouders en de kinderen gecommuniceerd.

Voorschoolse Opvang

Onze voorschoolse opvang wordt op de BSO aangeboden, in de groep van de Orka's. De kinderen kunnen hier lezen, een spelletje doen, tekenen of gewoon nog wakker worden. Geheel naar behoefte van het kind. Als het tijd voor school is loopt/lopen onze pedagogisch medewerker(s) met de kleinste kinderen mee naar de klas. De grote kinderen gaan zelfstandig. Van 07.30 - 08.30 is/zijn de pedagogisch medewerker(s) aanwezig.

Feesten

Wanneer een kind jarig is mag hij zijn verjaardag vieren; dit is geen verplichting. We merken dat kinderen vaak alleen hun verjaardag op school vieren. Dit is de keuze van de ouders en kinderen. Als uw kind zijn verjaardag viert dan willen wij u vragen om zoveel mogelijk gezond te trakteren. Wij kunnen u daarvoor suggesties geven. We werken bij Kanteel met een protocol Voeding, als u belangstelling heeft dan kunt u deze opvragen bij de Locatiemanager.

Rond speciale feestdagen zoals Pasen, Kerstmis en Carnaval, Sinterklaas organiseren we speciale activiteiten. We proberen de kinderen de betekenis van die feesten mee te geven. Samen zorgen we ervoor dat rond deze periode onze BSO wordt aangekleed in de sfeer van het feest.

TV, mobiele telefoon en internet gebruik

Binnen de BSO bieden we een beperkte toegang tot de TV. Televisie/film kijken is een activiteit die af en toe wordt ingezet. Het is niet de bedoeling dat de TV een hele middag aan staat. Bij Kanteel spreken we dan ook van functioneel TV kijken.

Kinderen van de BSO mogen zelf de radio/Dvd-speler aan zetten. Ze moeten dit wel even afstemmen met de andere kinderen en de pedagogisch medewerkers.

Het gebruik van computers en internet binnen de BSO vraagt om duidelijke richtlijnen en afspraken. Zeker omdat er naast de uitdagende en positieve functie van internet ook risico's zijn. Over het gebruik van internet maken we altijd afspraken met de kinderen en ouders. In principe mogen de kinderen alleen offline met (kindvriendelijke) computerspelletjes spelen.

In principe is het gebruik van de eigen mobiele telefoon door kinderen op de BSO niet toegestaan. Kinderen die een mobiel bij zich hebben kunnen die bij aanvang van de BSO inleveren bij de pedagogisch medewerker en bij vertrek weer ophalen.

Omgang met elkaar en zelfstandigheid

Wij vinden het belangrijk dat kinderen ervaren dat zij zichzelf kunnen en mogen zijn. Elk kind is anders en daarmee uniek. Dit maakt het werken met kinderen ook zo boeiend. Om deze eigenheid van kinderen te laten bestaan, geven wij hen de ruimte om te zeggen wat ze willen, om zich te uiten op een manier die bij hen past. Belangrijke waarde die de pedagogisch medewerkers hierbij bewaken is dat dit gebeurt met respect voor de ander. Er is bij ons geen ruimte voor discriminatie of intimidatie.

Als een kind direct uit school even een momentje voor zichzelf wil, voordat het zich in de activiteit van de groep begeeft, dan geven wij hem daarvoor de gelegenheid. Andere kinderen hebben het juist nodig om even te ontladen. Zij mogen lekker op het schoolplein uitrazen, voordat ze aan tafel komen om iets te drinken.

Naarmate kinderen ouder worden hebben zij behoefte aan meer zelfstandigheid. Wij vinden het belangrijk dat de grenzen voor kinderen iedere keer weer verlegd worden. Wij geven hen altijd de verantwoordelijkheid die bij hun leeftijd past. Dit stemmen we natuurlijk altijd af met de ouders.

Praten en uitleggen

De hele dag zijn kinderen met de pedagogisch medewerker in gesprek. Niet alleen verbaal, maar ook door lichamelijke communicatie. Kinderen willen laten zien wat zij kunnen. Wij gaan altijd uit van de competentie dat kinderen het goed bedoelen en zich willen ontwikkelen. Door met kinderen in gesprek te gaan ontwikkelen we samen met hen een realistisch zelfbeeld.

Zo gaan we tijdens het eet- en drinkmoment met kinderen in gesprek over wat zij die dag beleefd hebben. We geven daar waar nodig woorden aan de gevoelens van kinderen. Het kind leert zo zelf verwoorden en ervaart saamhorigheid. In de gesprekken met elkaar laat de pedagogisch medewerker aan de kinderen merken dat hun mening telt.

Tijdens de uitleg over het (mid)dagprogramma vertellen de kinderen welke activiteiten ze kunnen gaan doen, wat zij daarbij kunnen beleven. Daarna leggen we de mogelijkheden van de spelmaterialen uit zodat kinderen weten wat ze kunnen gaan doen en hierdoor zelf keuzes kunnen maken.

Door goed naar kinderen te luisteren en vragen te stellen weten we waar de behoeften van kinderen liggen. Het kind voelt zich hierdoor gehoord en leert zijn ideeën te verwoorden.

De groep

De BSO van Kanteel is een proeftuin voor sociale vaardigheden. Kinderen leren om hun verantwoordelijkheid te nemen, om te gaan met verlies, zich te houden aan afspraken, op zoek te gaan naar grenzen en hier soms overheen te gaan.

Bij ons op BSO is er alle ruimte voor de kinderen om te oefenen met:

- Het oplossen van ruzies
- Samen afspraken te maken
- Gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor de sfeer in de groep

Bij dreigende conflicten treedt de pedagogisch medewerker niet direct op. Zij wacht af of de kinderen zelf tot een oplossing kunnen komen en bewaakt de veiligheid van alle kinderen. Als het de kinderen zelf niet lukt om een oplossing te vinden helpt ze hen hierbij. Achteraf bespreekt zij met hen hoe de situatie ontstond en of alle kinderen tevreden zijn met de oplossing.

De pedagogisch medewerker heeft hierin een grote voorbeeldrol. Zij is altijd beschikbaar, waardoor de kinderen zich gehoord en gezien voelen. In contact met collega's is zij vriendelijk en staat open voor feedback. De pedagogisch medewerker durft haar eigen handelen bespreekbaar te maken en geeft feedback op het handelen van haar collega's.

Kanteel Kinderopvang heeft een protocol Pesten. Alle locaties zijn op de hoogte van dit protocol en handelen hiernaar. U kunt dit protocol opvragen bij de Locatiemanager.

Vriendschap is belangrijk. Vriendschap beschermt een kind tegen stress en het helpt ook om compromissen te sluiten, te leren delen en grenzen te trekken. Maar niet alle kinderen maken even snel vrienden. Onze pedagogisch medewerkers zijn daar alert op. Zij verbinden het spel van kinderen met elkaar door als kinderen afzonderlijk spelen met bijv. de spoorbaan, de Lego en de dieren voor te stellen om een dorp langs de spoorbaan te bouwen en in het midden de dierentuin.

Contact hoeft niet altijd. Het is prima als kinderen even geen behoefte hebben aan contact. Wij leren de kinderen daar respect voor te hebben en elkaar met rust te laten.

Seksualiteit en intimiteit

Kinderen hebben seksuele gevoelens. Ieder kind maakt in zijn algemene ontwikkeling een seksuele ontwikkeling door. In zijn eigen tempo, wanneer hij daar aan toe is, verkent hij zijn eigen lichaam en dat van anderen. Kinderen zijn nieuwsgierig en stellen vragen over seks. Iedereen verstaat iets anders onder seksualiteit.

Seksueel gedrag van kinderen wordt over het algemeen geaccepteerd binnen bepaalde grenzen. Maar die grenzen kunnen voor een ieder anders liggen. Dat is afhankelijk van de eigen waarden en normen van de beroepskracht, de waarden en normen van de kinderopvangorganisatie en/of de waarden en normen van de ouders.

De pedagogisch medewerkers van BSO het IJzeren Kind gaan vragen waar kinderen mee komen, dan ook niet uit de weg. Een kleuter die bijvoorbeeld vraagt hoe een baby uit de buik komt krijgt van ons een antwoord, uiteraard aangepast aan de leeftijd van het kind. We leren kinderen elkaar privacy te gunnen bij toiletgebruik. En onderwerpen als verliefdheid en vriendschappen krijgt bij ons de ruimte die het nodig heeft. Het zijn situaties die elke dag zouden kunnen voorkomen omdat kinderen nieuwsgierig en leergierig zijn, maar ook speels. In een vertrouwde, veilige omgeving op de BSO zullen zij vragen stellen of willen vertellen wat hen bezig houdt. Net zoals bij alle andere ontwikkelingsgebieden ziet BSO het IJzeren Kind het als haar taak om kinderen hierin op een respectvolle manier te begeleiden.

5. Pedagogisch vakmanschap

Pedagogisch vakmanschap

Wij werken met vakmensen met een gedeelde passie. De werkwijze is gericht op de ontwikkeling van kinderen maar ook op die van zichzelf en hun team. Iedere collega heeft andere kwaliteiten en ervaringen. Deze worden binnen het team benut en vormen een inspiratiebron voor collega's.

De diversiteit in het team maakt dat medewerkers van elkaar kunnen leren. Want net als de kinderen, moeten ook zij soms juist iets doen om andere talenten te ontwikkelen.

Bij Kanteel werken we zoals eerder aangegeven met **TALENT**. Hiermee bedoelen we de vaardigheden die pedagogisch medewerkers gebruiken om professioneel en positief bij te dragen aan de ontwikkeling van ieder kind.

Talent ontwikkelen van ieder kind

Onze pedagogisch medewerkers weten in welke ontwikkelingsfase een kind zich bevindt. Ze volgen structureel ieder kind in zijn ontwikkeling en sluiten aan bij de behoeftes en interesses van het kind. Ze scheppen de juiste omstandigheden waardoor kinderen de volgende stap in hun ontwikkeling kunnen zetten. Zij werken actief aan de talentontwikkeling van ieder kind. Er is daarom iedere dag voor ieder kind weer iets te beleven en te leren bij Kanteel.

Autonomie respecteren

Kinderen hebben een innerlijke drang om de wereld te leren kennen en te begrijpen. In deze ontdekkingstocht laten kinderen al heel jong een eigen wil en eigen karakter zien. Doordat wij dat erkennen en stimuleren bouwt een kind zelfvertrouwen op en een positief gevoel over zichzelf. Wij respecteren de eigen oplossingen en ideeën van kinderen. Hoe ouder een kind wordt, hoe meer het zelf zal willen en kunnen doen. Wij geven kinderen hiervoor de mogelijkheid en de ruimte.

In ons werk staat daarom kinderopdracht centraal. Hiermee willen wij de autonomie van kinderen actief stimuleren door ze uit te nodigen om mee te denken, zelf beslissingen te nemen, dingen uit te proberen en problemen op te lossen. Bij kinderopdracht gaat het niet om eenrichtingsverkeer, maar om een wisselwerking tussen de kinderen onderling en de pedagogisch medewerkers.

Leiding geven en structuur bieden

Vrijheid en structuur hangen nauw met elkaar samen. Kinderen de vrijheid geven in het maken van eigen keuzes werkt het beste in een omgeving waar regelmaat en structuur aangebracht zijn en waar grenzen worden gesteld. Dit draagt bij aan het gevoel van veiligheid en welbevinden van een kind. Onze pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van de belangrijke rol die ze hebben in het bieden van deze veiligheid. Zij helpen kinderen om hun gedrag te sturen en leren hen de regels te begrijpen en zich hieraan te houden. Deel uitmaken van een stabiele groep met vaste pedagogisch medewerkers en het aanbieden van een programma met een dagritme en regelmaat geeft kinderen

houvast en gevoel van veiligheid, zij weten wat hen te wachten staat. Want waar je je veilig voelt kom je tot ontwikkeling.

Emotioneel Steunen

Emotionele steun van een volwassene zorgt ervoor dat kinderen op verkenning gaan en zich ontwikkelen. Hiervan zijn onze medewerkers zich altijd bewust. De pedagogisch professionals op de groepen hebben oog voor kinderen. Door goed te kijken naar een kind en door te proberen te begrijpen wat het bedoelt, kan de medewerker op de juiste manier op een kind reageren. Het creëren van een emotioneel veilige plek staat centraal in ons dagelijks werk. Als een kind ontspannen is, openstaat voor de wereld en goed in zijn vel zit, dan komt het tot optimale groei. Het is onze taak om hier zorg voor te dragen.

Naast elkaar en samen leren spelen

Kinderen uiten zich vanaf hun geboorte als sociale wezens. Door ervaringen te delen met andere kinderen en volwassenen, door samen dingen te doen en door de communicatie die daarmee gepaard gaat geven kinderen betekenis aan hun ervaringen. Een groep op een kindcentrum is een unieke leerplek voor kinderen. Zij doen hierbij positieve en negatieve ervaringen op. Als pedagogisch medewerker heb je door je manier van ondersteunen en begeleiden veel invloed op de manier waarop interacties tussen kinderen verlopen. Door zelf positieve interacties met kinderen aan te gaan, bevorder je ook positieve interacties tussen kinderen onderling. De pedagogisch medewerkers zoeken altijd naar een goede balans tussen het kind als individu en de groep, tussen samen en alleen. Maar ook tussen jongste en oudste kind in een groep.

Taal is de basis

Communicatie, verbaal en non-verbaal, vormt de basis van het werk van de pedagogisch medewerker op de groep. Alles is communicatie: een baby die je met een pruillip aankijkt, een peuter die aan je hand trekt of een schoolkind dat je van alles wil vertellen. Voor kinderen is taal dé manier om de wereld beter te leren kennen. Door met kinderen te praten leren zij de taal kennen en gebruiken. Pedagogisch medewerkers benoemen wat er gebeurt en bereiden kinderen voor op situaties, leggen deze uit en helpen kinderen gedachten en gevoelens te verwoorden. Wij vinden communicatie de belangrijkste basis voor alle ontwikkeling.

Waar herkent u onze pedagogische medewerker(s) aan?

- Iemand die oprechte aandacht heeft voor het kind.
- Ieder kind helpt zijn gevoelens te uiten en op te vangen. Die in dialoog gaat met de kinderen en zorgt dat ieder kind zich veilig voelt (Sensitieve responsiviteit).
- Iemand die onze kernwaarden IVO (Inspireren, Verbinden, Ondernemen) uitdraagt naar kinderen, ouders en collega's.
- Iemand die vertrouwen toont in de kinderen en hun mogelijkheden. De kinderen zelf keuzes laat maken en luistert en kijkt naar de behoeften van kinderen (Respect voor de autonomie).
- Iemand waarbij kinderen weten waar ze aan toe zijn en wat er van ze verwacht wordt. Die duidelijk is in de afspraken die gemaakt zijn met de kinderen en de groep. Die zorgt dat voor

de kinderen de momenten van uitdaging en rust in balans zijn (Structureren en grenzen stellen).

- Iemand die in contact is met de kinderen door te luisteren en te praten met de kinderen; uit te leggen wat er gebeurt; feitelijke dingen voor kinderen te verwoorden. (Informatie en uitleg geven). Dit op het niveau van het kind.
- Iemand die zorgt dat alle kinderen zich veilig en vertrouwd met elkaar voelen. Die helpt om vriendjes te maken en leert hoe je een conflict op kunt lossen (Ondersteunen van positieve relaties bij kinderen).

Teamwork van de medewerkers is daarin natuurlijk essentieel; als we bovenstaande willen bereiken dan is het een vereiste dat mensen goed kunnen samenwerken. In de groepsoverleggen is het onderwerp samenwerking een belangrijk onderwerp; hoe werk je goed samen? Hoe zeg dat je iets minder prettig vindt van je collega? Het reflecteren op jezelf komt dan ook aan de orde. Wat zijn de kwaliteiten van jezelf en van je collega's? Als je jezelf goed kent, kun je ook goed afstemmen op de kinderen, collega's en ouders. We vinden het een meerwaarde om gebruik te maken van elkaars kwaliteiten en stimuleren dit ook.

Kinderen leren het meeste door kopiëren van zowel andere kinderen als volwassenen om hen heen. Het voorbeeldgedrag van de medewerker is hierin erg belangrijk. Onze medewerkers zijn zich hiervan bewust en door middel van Video Interactie Begeleiding (VIB) worden zij ondersteund en uitgenodigd om hier nóg bewuster mee om te gaan.

Onze pedagogische medewerkers beschikken minimaal over het gewenste diploma zoals beschreven in de wet kinderopvang (minimaal MBO, SPW-3). Wij hechten veel waarde aan doorlopende deskundigheidsbevordering van de medewerkers. Een aantal opleidingen, c.q. workshops, trainingen zijn verplicht voor alle medewerkers van Kanteel. Daarnaast hebben de medewerkers van de opvang ook andere trainingen gedaan. Voorbeelden hiervan zijn:

- Talentwijzer
- Taaltoets 3F
- KinderEHBO, als verdieping op de standaard EHBO-training
- Kinderen die opvallen; een training waarbij getraind wordt specifiek gedrag te onderkennen en observeren
- Communiceren doe je zo!
- Til- en Ergo training.
- Video Interactie Begeleiding. Dit is een instrument dat wij jaarlijks gebruiken om de kwaliteit en de professionaliteit van onze pedagogisch medewerkers te monitoren en eventueel te optimaliseren door een 'spiegel' voor te houden.

Ook kunnen en moeten de pedagogische medewerkers gebruik maken van het aanbod op ons Kanteelplein. Op het Kanteelplein vinden zij onder meer alle protocollen die van belang zijn voor hun werk in de kinderopvang. En, pedagogisch kunnen medewerkers kosteloos lid worden van PPINK, de beroepsvereniging voor pedagogisch professionals, omdat Kanteel dit lidmaatschap voor hen vergoed. Daarnaast hanteren de pedagogisch medewerkers de huisregels.

Jaarlijks vindt er een jaargesprek plaats waarin algeheel functioneren, persoonlijke groei en ontwikkeling centraal staat.

Pedagogisch coach

Onze Pedagogisch Coaches zijn gericht op het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van de dienstverlening en de professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers. De Pedagogisch Coach fungeert als spil tussen het pedagogisch beleid en de uitvoering hiervan. Zij begeleiden, coachen en stimuleren het ontwikkelproces van teams, individuele medewerkers en locaties op pedagogisch gebied. Een pedagogisch coach kan ook gevraagd worden ter ondersteuning bij groepsbesprekingen of teamoverleg met betrekking tot het pedagogisch beleid.

De pedagogisch coaches van Kanteel hebben geen beleidstaken.

Inzet Pedagogisch coaches

Iedere pedagogisch medewerker ontvangt jaarlijks coaching, ook de pedagogisch medewerkers met vaste en flexibele contracten. Hierdoor kunnen we coaching op maat leveren aan alle locaties en alle medewerkers. Het aantal coaching uren per medewerker hoeft niet gelijk te zijn aan elkaar, wel ontvangt iedere medewerker jaarlijks coaching.

De inzet van de pedagogisch coaches wordt bepaald op basis van de pedagogisch doelen die de locaties en de medewerkers jaarlijks opstellen.

Binnen iedere locatie worden pedagogische doelen opgesteld, namelijk:

- locatiedoel
- groepsdoel
- één of meerdere persoonlijke doelen met betrekking tot pedagogisch vakmanschap.

Op basis van deze doelen wordt bepaald welke coach, wanneer en gedurende welke periode komt coachen. Op deze manier ontvangen alle pedagogisch medewerkers en locaties gedurende het jaar coaching op maat.

Invalpool-medewerkers

In geval van bijvoorbeeld ziekte, verlof of vakantie van vast personeel maken we –indien nodig– gebruik van collega's uit de Invalpool van Kanteel. Wij vragen om dezelfde (bekende) invalkrachten om zoveel mogelijk de continuïteit van personeel te waarborgen.

Inzet beroepskrachten in opleiding/stagiaire

Bij Kanteel willen we graag investeren in het TALENT van de toekomst daarom werken we op alle locaties met studenten van verschillende opleidingen.

Door het aanbieden van stageplaatsen:

- Werken wij daadwerkelijk mee aan het opleiden van toekomstige beroepsbeoefenaars;
- Kunnen wij onze kennis overdragen;
- Leggen wij contacten met de beroepsopleidingen;
- Blijven we op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen;
- Vergroten we de bekendheid van onze organisatie;
- Verwerven we nieuwe medewerkers;
- Krijgen we een frisse kijk op vanzelfsprekendheden;
- Kunnen we beoordelen welke beroepsopleiding het beste aansluit bij bepaalde functies.

Een goed leerklimaat draagt er toe bij dat de werkomgeving een leeromgeving wordt. De student is tijdens de werkuitvoering bezig met werken en leren tegelijk (werkomgeving). In deze omgeving doet de student ervaringen op en dat maakt de werkomgeving tot een leeromgeving. Dit betekent dat van alledaagse handelingen en situaties, leersituaties gemaakt worden. De werkbegeleider zorgt ervoor dat de werkomgeving ook een leeromgeving kan zijn zodat de student kan groeien in het leerproces. De houding, de begeleidingsstijl en het vermogen tot organiseren van de werkbegeleider spelen hierbij een belangrijke rol.

De opleidingscoördinator/praktijkopleider begeleidt in samenwerking met de werkbegeleider de student planmatig binnen het Competentie Gericht Onderwijs. De afspraken zoals geformuleerd in het stageboek rondom opdrachten, gesprekken, verslagen etc. zijn leidend binnen dit proces. De werkbegeleider en de student nemen deel aan intervisiebijeenkomsten en interne trainingen.

- Taken stagiaire/beroepskracht i.o.:

De stagiaire/ beroepskracht i.o. draait, onder toezicht en boventallig, mee in het dagelijks ritme van de BSO en voert werkzaamheden uit waartoe zij/hij geëigend is en krijgt verantwoordelijkheden die aansluiten bij het betreffende opleidingsniveau. Met de werkbegeleider worden specifiek de taken besproken die de stagiaire/ beroepskracht i.o. mag/moet uitvoeren.

- Begeleiding stagiaire/beroepskracht i.o.:

De stagiaire/ beroepskracht i.o. wordt (in)direct begeleid door:

De praktijkopleider; de praktijkopleider coördineert de zaken die betrekking hebben op het werven, begeleiden en beoordelen van stagiaire en het stagebeleid in zijn algemeenheid. De praktijkopleider heeft contact met de locatiemanager, de werkbegeleider en de stagiaire/ beroepskracht i.o.

De werkbegeleider; de werkbegeleider is de directe begeleider, het directe aanspreekpunt. De stagiaire/beroepskracht i.o. en werkbegeleider hebben onderling het meeste en intensievere contact. Door het observeren en begeleiden van de stagiaire/beroepskracht i.o. zal hij/zij bewust(er) omgaan met de werkzaamheden in de groep en zijn/haar handelwijze regelmatig en kritisch bekeken en geëvalueerd worden.

Het team; het team ondersteunt zowel de werkbegeleider als de beroepskracht i.o. / stagiaire door mee te kijken, te luisteren en waar nodig ondersteuning te verlenen tijdens het dagelijkse leerproces van de beroepskracht i.o./ stagiaire. Het team communiceert (on)gevraagd hierover.

De werkbegeleider en de student nemen deel aan intervisiebijeenkomsten en interne trainingen.

NB. Wij werken niet met vrijwilligers.

Beleidsplan Veiligheid- en gezondheid

Kanteel heeft een beleidsplan Veiligheid en Gezondheid van Kanteel Kinderopvang opgesteld. Met behulp van dit beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt wat onze visie is op veiligheid en gezondheid en hoe wij dit vertalen naar de werkwijze onze locaties werken. Met als doel de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te bieden waarbij

kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en hen geleerd wordt om te gaan met kleine risico's.

De actuele veiligheids-en gezondheidsbeleid en de evaluaties worden voor beroepskrachten (i.o.), stagiaire en ouders inzichtelijk gemaakt via resp. groeps- en teamvergaderingen, nieuwsbrieven en memo's.

Het Veiligheids- en gezondheidsbeleidsplan van de locatie incl. de actuele evaluaties) ligt ter inzage op de locatie en is te allen tijde op te vragen bij de locatiemanager.

6. Volgen en observeren

Methodes & Vorm

De pedagogisch medewerkers observeren dagelijks het welbevinden en de ontwikkeling van ieder kind en de totale groep. Dit is een bron van plezier, inzicht en verwondering. Zoals gezegd heeft ieder kind op de BSO een mentor; één van de vaste pedagogisch medewerkers van de groep. Bij de start van de opvang krijgt u te horen wie de mentor van uw kind is. Deze mentor is verantwoordelijk voor het observeren en registreren van de ontwikkeling en welbevinden van uw kind. Ook zal de mentor u uitnodigen voor een periodiek 10-minutengesprek. Ook wordt de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen intern besproken tijdens de groepsoverleggen met de pedagogisch medewerkers van de groep van uw kind.

De pedagogisch medewerkers volgen trainingen op het gebied van observeren en communiceren zodat ze op een verantwoorde manier de zorgbehoefte van kinderen in kaart kunnen brengen en hierover in gesprek gaan met ouders. Als pedagogisch medewerkers iets opvalt in de ontwikkeling van uw kind of het vermoeden hebben dat er iets aan de hand is met uw kind dan wordt dit met de ouders besproken of ze dit herkennen. In overleg met de ouders wordt afgesproken welke stappen ondernomen moeten worden.

We proberen aan alle kinderen de ondersteuning te bieden die het kind nodig heeft. Dit doen wij niet alleen. We werken nauw samen met zorgpartners uit de wijk of omgeving en uiteraard met het basisonderwijs, m.n. de docenten en de IB-érs (Intern Begeleiders) van school. Ons uitgangspunt hierbij is dat we alles doen in overleg met ouders want ouders kennen hun kind het beste.

Wij bieden gedurende de opvang een aantal overlegmomenten:

- 3 maanden evaluatie (3 maanden na plaatsing) : Deze ontvangt u per mail en kunt u digitaal invullen. Graag horen wij uiteraard van u als er vragen en of opmerkingen zijn om onze opvang te verbeteren.
- 10 minutengesprek: Wij bieden u 1 keer per jaar de mogelijkheid aan om een 10 minuten gesprek te voeren met onze medewerker. Deze 10 vinden in rondes plaats en worden in het najaar ingepland. Uiteraard bent u vrij om vaker een verzoek te doen. Daarnaast zullen wij dit ook doen indien wij zorg in de ontwikkeling van uw kind met u willen bespreken
- Overdrachtsgesprek/eindevaluatie: Bij de overstap naar de basisschool of als u stopt met de opvang dan bieden wij de mogelijkheid aan voor een gesprek.

Overdrachtsformulier

Als uw kind vanuit kinderopvang of peuterarrangement doorstroomt naar het basisonderwijs en/of BSO binnen ons kindcentrum, vindt er in principe een mondelinge en/of schriftelijke overdracht plaats met de leerkracht van de basisschool en/of pedagogisch medewerker. Dit kan vergezeld worden door het overdrachtsformulier.

Stappenplan basiszorg

Het stappenplan basiszorg op een kindcentrum (zie bijlage) is de werkinstructie voor medewerkers in het geval zij problemen signaleren bij een kind. Dit stappenplan wordt in de gemeente 's-Hertogenbosch gemeente breed gehanteerd in het kader van de Ondersteuningstructuur 0-13.

Als pedagogisch medewerkers iets opvalt in de ontwikkeling van uw kind of het vermoeden hebben dat er iets aan de hand is met uw kind dan wordt dit met u besproken of u dit herkent. In overleg met u wordt afgesproken welke stappen ondernomen moeten worden.

Binnen ons kindcentrum werken wij nauw samen met de GGD jeugdverpleegkundige, de intern begeleiders en de schoolmaatschappelijk werker. Tijdens de kindbespreking 0-13 wordt met uw toestemming en samen met u bekeken welke extra zorg naast de basiszorg ingezet kan worden.

Instellingen gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening en samenwerkingspartners:

- Basisteam Jeugd & Gezin
- Jeugdverpleegkundige
- Juvans/MEE
- Divers
- Bibliotheek
- GGD Hart voor Brabant
- Consultatiebureau
- Welzijn/Divers
- Bureau Jeugdzorg
- Veilig Thuis
- Compasnul13
- 'S-Port
- Logopedist
- Vivent
- MEER met elkaar
- Wijkplein
- De Meijerij

Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling

Bij vermoeden van kindermishandeling en huiselijk geweld geldt een ander plan van aanpak.

Wanneer er een vermoeden van kindermishandeling en huiselijk geweld is, hanteren we binnen Kanteel de wettelijk verplichte Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die is vastgelegd door de Brancheorganisatie Kinderopvang. Alle pedagogisch medewerker bij Kanteel zijn hiervan op de hoogte.

7. Samenwerken met anderen

We doen het samen, dat is ons uitgangspunt.

In alles wat we doen proberen we de leefwerelden waarin kinderen opgroeien te verbinden: thuis, kinderopvang, buurt en school. Zo creëren we een emotioneel positief klimaat waarin kinderen kunnen groeien en ontwikkelen.

KC Het IJzeren Kind

Zoals aangegeven werken wij op verschillende gebieden intensief samen met het KC Het IJzeren Kind. Samen met o.a. school maken wij bijvoorbeeld deel uit van het zorgteam. Meestal ontwikkelen alle kinderen zich “normaal” in hun eigen specifieke tempo; het ene kind loopt wat later dan het andere. Bij de een gaat de taalontwikkeling heel snel en bij de ander verloopt dit wat trager. Soms komt het voor dat we ons zorgen maken over de ontwikkeling van een kind. In de groepsoverleggen bespreken we altijd alle kinderen, als we ons zorgen maken over een kind gaan we afspraken hierover maken. Uiteraard wordt dit altijd met de ouders besproken. Vaak kunnen we samen oplossingen bedenken om de ontwikkeling te stimuleren. Soms kan het zijn dat we een kind bespreken in het zorgteam 0-13. U wordt uiteraard (van te voren) hierover geïnformeerd en wij vragen vooraf uw toestemming. De bevindingen zullen altijd terug gekoppeld worden aan de ouders en gezamenlijk maken we dan afspraken over de te nemen vervolgstappen.

Cultureel Centrum

Naast de samenwerking met beide scholen werken we ook samen met Sociaal Cultuurcentrum ‘De Biechten’. Een ontmoetingsplaats waar ‘jong’ ‘oud’ ontmoet. We gaan geregeld knutselen of ‘een filmpje pakken’ bij de Biechten.

GGD

Met de GGD wordt samengewerkt. In opdracht van de gemeente worden de kindcentra (jaarlijks) geïnspecteerd door de GGD. De GGD controleert de naleving van de eisen die gesteld worden in de Wet Kinderopvang. Elke inspectie wordt vastgelegd in een inspectierapport. Deze rapporten zijn in te zien op de websites van Kanteel en van de GGD.

Meer informatie over onze samenwerkingspartners kunt u opvragen bij de locatiemanager.

8. Ouders

Een gelukkige en veilige kindertijd gun je ieder kind. Ouders zijn de eerste en belangrijkste opvoeder om daarvoor te zorgen. Wanneer een kind naar een van onze locaties komt willen wij daar graag een steentje aan bijdragen. Hiervoor is een open en positieve samenwerking tussen ouders en pedagogisch medewerkers belangrijk. Daarom gaan we regelmatig met ouders in gesprek over wat een kind meemaakt, hoe het zich ontwikkelt en of er eventuele zorgen zijn.

In de relatie met elkaar staan, duidelijke en eerlijke communicatie en wederzijds begrip, centraal. Mondeling en schriftelijk wisselen we informatie uit over dagelijkse zaken en belangrijke gebeurtenissen. Ieder jaar zijn er oudergesprekken waarin de ontwikkeling en het welbevinden van het kind centraal staan. We vinden het ook belangrijk dat ouders elkaar ontmoeten daarom vieren we samen feest of organiseren we ouderbijeenkomsten.

Flexkids: ouderportaal en Flexkids app

Bij het aangaan van de overeenkomst met Kanteel hebt u informatie ontvangen over ons ouderportaal en de daaraan gekoppelde app. Via Flexkids lichten wij u in over het verloop van de dag van uw kind en de eventuele bijzonderheden. Wij vragen ouders om ook ons op deze manier te informeren over de ontwikkeling/bijzonderheden van uw kind.

Intakegesprek

De eerste kennismaking met BSO vindt plaats tijdens de rondleiding en later het intakegesprek met de pedagogisch medewerker van de groep. Tijdens het intakegesprek wordt vooral gesproken over uw kind(eren), de organisatie rondom de opvang, het pedagogisch beleid, de dagindeling, oudercontacten en afspraken. Verder worden de ruimtes bekeken en wordt het dagprogramma besproken, de activiteiten, de afspraken, etc.

Na de plaatsing vinden de contacten met de ouders voornamelijk plaats tijdens het halen van de kinderen en via Flexkids. Er worden dan eventuele bijzonderheden uitgewisseld. Wij vragen u daar even tijd voor te nemen.

Oudergesprekken

De mentor voert ieder jaar –desgewenst- een gesprek met de ouders in het najaar.

Pedagogisch medewerkers en ouders kunnen altijd het initiatief nemen voor extra oudergesprekken. Onderwerpen van de gesprekken kunnen –indien nodig- gedeeld worden met teamgenoten en de locatiemanager. Bij problemen en desgewenst is de locatiemanager aanwezig bij de gesprekken met de ouders. Van deze gesprekken wordt een kort verslag gemaakt. Maar er zijn meer contactmomenten: het jaarlijkse 10-minutengesprek, het klanttevredenheidsonderzoek. Een apart gesprek regelen kan uiteraard altijd.

Nieuwsitems en nieuwsbrieven

Deze vorm van informeren heeft veel plaats moeten maken voor korte nieuwsitems die als losse berichten met u gedeeld worden via Flexkids. Vanuit de centrale organisatie van Kanteel worden

nieuwsbrieven en facturen gestuurd. Ook hiervoor wordt het communicatiekanaal Flexkids gebruikt.

Ouderavonden BSO

Geregeld wordt door ons kindcentrum en/of de oudercommissie en/of de kindcentra in de omgeving een ouderavond georganiseerd. De invulling hiervan wisselend, net als de vorm die hiervoor gekozen wordt. Rond Kerstmis sluiten we -traditiegetrouw- het jaar symbolisch af met een informele bijeenkomst voor alle ouders en kinderen in de hal van het KDV/ en/of BSO.

Klanttevredenheidsonderzoek

Wij gaan er vanuit dat welbevinden van de kinderen een belangrijke graadmeter voor de kwaliteit van de opvang is. Om het welbevinden van de kinderen te bewaken en te vergroten gebruiken we een keer per jaar een evaluatie-instrument waarmee wij het welbevinden van de kinderen evalueren. Het instrument bestaat uit observatielijsten en een vragenlijst voor ouders.

Oudercommissie

Bij Kanteel is de inspraak van ouders op verschillende manieren mogelijk. Elk kindcentrum of locatie heeft een eigen oudercommissie waarin ouders mee kunnen praten over de manier van werken op het kindcentrum. De verschillende oudercommissies zijn verenigd in de Centrale Cliëntenraad (CCR). Binnen de CCR krijgen ouders de mogelijkheid om mee te praten over de besluitvorming en beleidsvoering van Kanteel Kinderopvang.

Klachtenprocedure

We doen er bij Kanteel alles aan om jou en jouw kind(eren) een zo prettig mogelijke tijd te geven. Wanneer je daar niet helemaal tevreden over bent, horen we dat natuurlijk graag. Hebt je een vraag of juist een klacht, bespreek deze dan eerst op de locatie en/of met de medewerker met wie je in contact bent.

Komen jullie er samen niet uit dan is de manager van de locatie het volgende aanspreekpunt. Ook onze managers zijn erop gericht om een eventuele klacht samen zo goed en zo snel mogelijk op te lossen.

Mocht de klacht hierna onverhoopt toch blijven bestaan, dan kun je gebruikmaken van onze klachtenregeling. Een uitgebreide beschrijving van onze klachtenregeling is te vinden op www.kanteel.nl Daar vind je ook het contactformulier waarmee je een officiële klacht kan indienen.

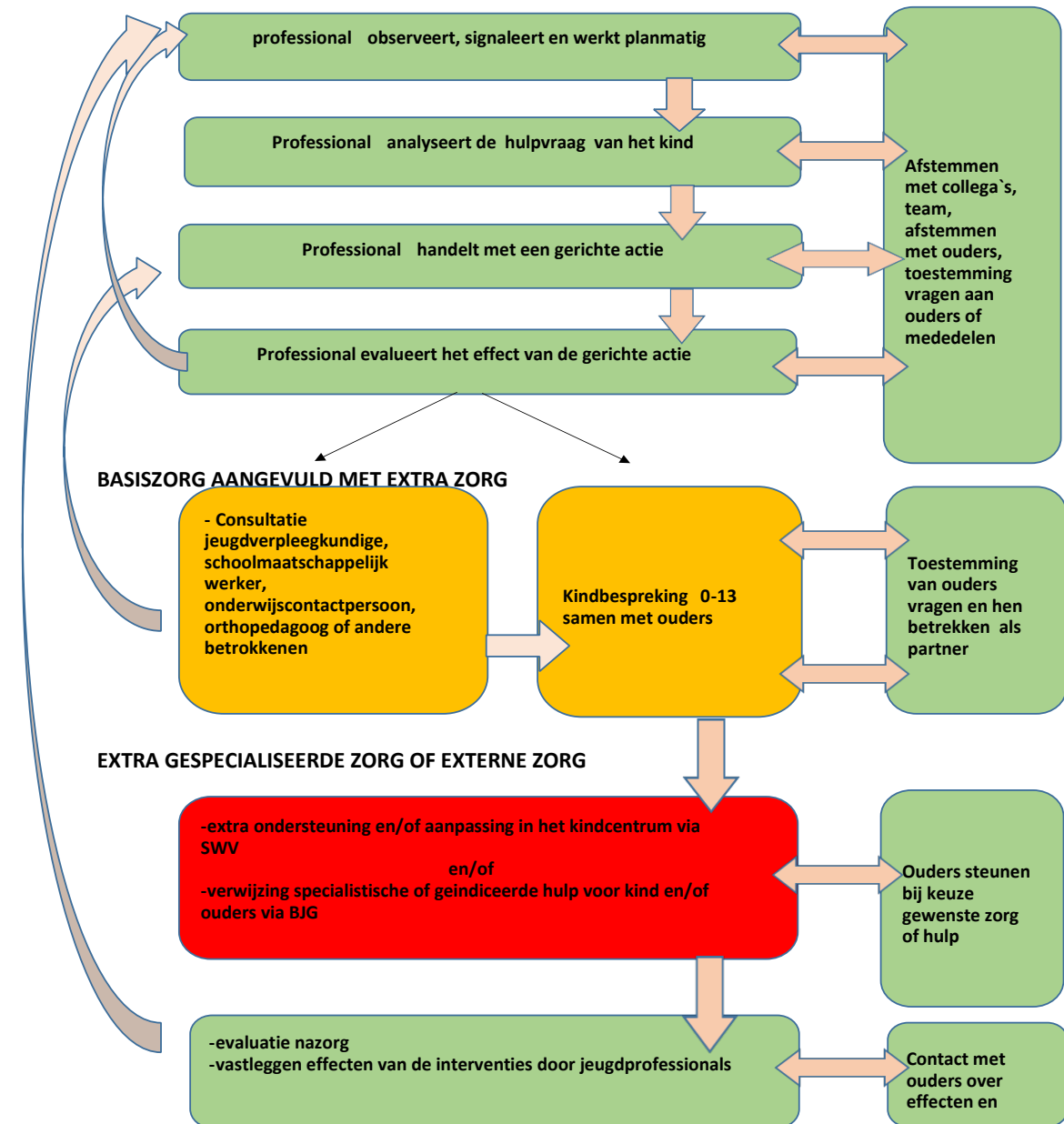
9. Bijlagen

Stichting Schoolbesturen
Primair Onderwijs
's-Hertogenbosch

BASISZORG OP HET KINDCENTRUM

professional = nm-ers BSO, nm-er 0-4, leerkracht.

- basiszorg en basishandelingen, altijd doen
- basiszorg aangevuld met extra zorg, toepassen indien nodig
- extra gespecialiseerde zorg of externe zorg, indien nodig

De student van nu is de collega van de toekomst

Taken en werkzaamheden van pedagogisch werker niveau 3/4

De pedagogisch werker biedt dagelijkse opvang, ondersteuning en ontwikkelingsmogelijkheden aan kinderen en jongeren van 0 tot en met 13 jaar. Over het algemeen zijn dit kinderen zonder specifieke begeleidingsvraag. Voor een exacte beschrijving van de kerntaken, werkprocessen en competenties die horen bij de opleiding(en) wordt verwezen naar het kwalificatiedossier en de stageboeken van de betreffende opleidingsinstituten.

De Pedagogisch werker

Functioneert veelal binnen een team en draait met collega's de groep(en);

- Inventariseert de vraag, behoeften en mogelijkheden van het kind/ de jongere en de wensen en behoeften van de ouders/verzorgers;
- Kan omgaan met groepsprocessen;
- Stimuleert kinderen/jongeren tot deelname aan de groep en begeleidt hen hierbij;
- Geeft sturing aan een plezierige onderlinge interactie in de groep en zorgt voor sfeer, uitdaging en geborgenheid;
- Werkt volgens het pedagogisch (beleids-)plan van de organisatie;
- Neemt het opgestelde plan van aanpak als uitgangspunt wanneer zij kinderen met specifieke problematiek of achterstanden begeleidt;
- Stelt een (dag)indeling en activiteiten(programma) op en voert deze uit. Hierbij stimuleert zij (spelenderwijs) de cognitieve, motorische, sociale en emotionele ontwikkeling van het kind;
- Hij/zij creëert een veilige en stimulerende (leef)omgeving voor het kind, met een optimaal opvoedingsklimaat.
- Gedurende de opvang en begeleiding voert zij observaties uit en signaleert zij eventuele achterstanden en gedragsproblemen van het kind;
- Onderhoudt contacten met de ouders/vervangende opvoeders. Eventueel adviseert de pedagogisch werker hen over de opvoeding, of geeft zij tips. De meer formele voortgangsgesprekken zullen indien gewenst samen met haar leidinggevende worden gevoerd;
- Bepaalt op grond van haar observaties welke spelactiviteiten geschikt zijn voor de verdere ontwikkeling van het kind;
- Stelt, wanneer voor de ontwikkeling van het kind het gewenst is, VVE programma's (Voor- en Vroegschoolse Educatie) aan de orde.

Aanvullende taken voor de Gespecialiseerd Pedagogisch werker

In de kinderopvang richt de gespecialiseerd pedagogisch werker zich op meer coördinerende taken binnen de opvang en is aanspreekpunt voor ouders, collega's en externe betrokkenen bij de begeleiding. Hij/zij beantwoordt vragen van ouders over de ontwikkeling/ opvoeding van hun kind en informeert hen over stappen die gezet kunnen worden bij een gesignaleerde ontwikkelingsachterstand of gedragsproblemen. Ook stimuleert hij/zij ouders thuis

(spel)activiteiten uit te voeren ten behoeve van de ontwikkeling van het kind en adviseert hen daarbij. Hij/zij informeert ouders over werkwijze en aanbod van andere instellingen (basisscholen, bureaus voor opvoedingsvoorlichting etc.).

KERNTAAK 1

Opstellen van een activiteitenprogramma en plan van aanpak

De student inventariseert de situatie en wensen van het kind, voert een kennismakingsgesprek met ouders/opvoeders. Ze voert observatieopdrachten uit en verzamelt aanvullende informatie. De student stelt een activiteitenprogramma op wat aansluit bij de behoefte van het kind en wat uitvoerbaar is binnen de organisatie.

Voor een individueel kind kan wanneer dat nodig is een plan van aanpak gemaakt worden. Dit kan de student bespreken met de ouders.

KERNTAAK 2

Opvoeden en ontwikkelen van het kind

De student biedt het kind een 2e thuis en begeleiding. Ze wisselt informatie uit met ouders en verzorgers, houdt zicht op de groep, signaleert problemen en begeleidt de kinderen daarbij. Ze handhaaft orde en treedt op bij ongewenst gedrag. De student toont voorbeeldgedrag en draagt waarden en normen over. De student helpt kinderen om te gaan met beperkingen of gedragsproblemen.

Bij de persoonlijke verzorging stimuleert de student het kind tot zelfstandig gedrag. De student signaleert bij de verzorging afwijkingen in de ontwikkeling en bespreekt dit met de leidinggevende. De student werkt mee aan een veilige en uitdagende leefomgeving en voert huishoudelijke taken uit.

KERNTAAK 3

Uitvoeren van organisatie- en professie gebonden taken

De student vraagt om feedback op eigen functioneren en geeft feedback aan anderen. Ze stelt samen met de begeleider leerdoelen op en werkt hieraan. De student leest vakliteratuur, neemt deel aan inhoudelijke discussies over het beroep met collega's (informeel of tijdens overlegmomenten) en ontwikkelt zo een eigen visie. De student werkt mee aan de verbetering van de kwaliteit van de opvang en begeleiding en kan haar kennis inzetten bij verbetertrajecten. De student bewaakt de kwaliteit van de werkzaamheden en signaleert en rapporteert knelpunten. De student stemt werkzaamheden af met collega's maakt afspraken over de uitvoering van taken en neemt deel aan relevante overlegvormen. Tenslotte evalueert en reflecteert de student op eigen werkzaamheden en voert in overleg met de leidinggevende veranderingen in opvang en begeleiding door.

Inhoud hbo-stages

De PMK student binnen kanteel kinderopvang

De opleiding Pedagogisch Management Kinderopvang leidt studenten op voor een leidende of adviserende rol in een pedagogische instelling.

- 1^e jaar

Rode draad: oriëntatie op het werkveld;

Pedagogiek, educatie, management, ondernemerschap;

Beroepsrol: senior pedagogisch medewerker, assistent-manager.

Propedeuse (jaar 1)

1. Organiseren/faciliteren van aanbod in de kinderopvang
2. Ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van organisatiebeleid
3. Ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van beleid t.a.v. klanten
4. Onderzoek en ontwikkeling van eigen competenties
5. Uitvoeren van een voorbeeldrol voor pedagogisch medewerkers

Een aantal voorbeelden van concrete taken zijn:

Onderhoud van materialen/controle, inrichting, activiteiten mee bedenken, groepsadministratie bijhouden (daglijsten, aanwezigheid, bijzonderheden), vergaderingen bijwonen, notuleren, onderdeel van vergadering leiden, printopdrachten, formuleren bijhouden/aanpassen/aanvullen, handleidingen schrijven voor bepaalde programma's, meekijken met roostering en budgettering, evaluaties verwerken, Verschillende beleidsstukken/protocollen van de locatie doornemen en daar een visie over vormen, rondleiding geven, protocollen doornemen/aanpassen/uitzetten/bespreken, mede organiseren van feesten, feedback vragen/geven, bijwonen van intervisies, kinderen observeren, gesprekken voeren met ouders, kindbespreking bijwonen...

Bron: Kanteel handboek "PMK activiteiten"

- 2^e jaar en 3^e jaar

Rode draad: verdieping en verbreding;

2^e leerjaar: pedagogiek, management, coördineren en coachen; 3^e leerjaar: management, ondernemerschap, pedagogiek, educatie; Beroepsrol: pedagogisch coördinator, coach en assistent-manager.

Hoofdfase 1 (jaar 2)

1. Ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van personeelsbeleid
2. Ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van kwaliteitsbeleid
3. Ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van financieel beleid
4. Ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van accommodatiebeleid
5. Integraal ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van alle beleidsterreinen
6. Ondersteunen van pedagogisch medewerkers
7. Ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van pedagogisch beleid

Een aantal voorbeelden van concrete taken zijn:

Sollicitatieprocedure (deel daarvan) uitvoeren, Onderzoeken hoe beleid in de praktijk wordt uitgevoerd (verzuimbeleid), Gesprekken met medewerkers voeren (functioneringsgesprek, verzuimgesprek), Personeelsuitje/teambuildingsactiviteit organiseren, Pedagogische meting uitvoeren, Interne audit voorbereiden, GGD/VVE inspectie voorbereiden, Begroting/financieel overzicht maken, Vergaderingen voorbereiden en voorzitten/leiden, Bijwonen (deel) locatiemanagersoverleg, Deelnemen aan (kindcentrumbrede) studiedagen, Marketingplan schrijven, Nieuw beleid implementeren, Jaarplan schrijven (in samenwerking met), Ouderavond organiseren en leiden,...

Bron: Kanteel handboek "PMK activiteiten"

- 4^e jaar

Rode draad: toegepast onderzoek;

Opzetten, innoveren en implementeren van onderzoek dat een bijdrage levert aan vernieuwing of verandering van de organisatie of sector.

De HBO pedagogiek student binnen Kanteel Kinderopvang

De opleiding HBO pedagogiek leidt studenten op voor ondersteunende en pedagogische functies binnen het pedagogisch werkveld.

- 1^e jaar

Inzicht en kennis krijgen in doelgroep en werkveld; Beroepsrol: pedagogisch medewerker.

- 2^e en 3^e jaar

Verdieping van pedagogische kennis en kwaliteiten; Beroepsrol: senior pedagogisch medewerker, coach.

- 4^e jaar

Opzetten en uitvoeren van onderzoek gebaseerd op een pedagogisch vraagstuk; Beroepsrol: pedagogisch coördinator, coach.

De Associate Degree Pedagogisch Educatief Professionaal (AD PEP) student binnen Kanteel Kinderopvang

De opleiding AD PEP leidt studenten op om op een hoger niveau beroepsrollen en functies te vervullen binnen het pedagogisch educatieve werkveld.

- 1e jaar

Oriëntatie op het brede pedagogisch educatieve werkveld. In het eerste jaar van de opleiding wordt de inhoudelijke basis gelegd. Er wordt kennis gemaakt met de basisrollen pedagogisch coach en kindmentor.

- 2^e jaar

Keuze uit pedagogisch specialist of educatief specialist. Bij pedagogisch specialist verdieping in pedagogisch stromingen, implementeren nieuw beleid en bewaken van pedagogische kwaliteit. De educatief specialist leert om zelfstandig ondersteunende taken uit te voeren in onderwijs en leerlingbegeleiding.

